

Biện pháp nâng cao kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học Trường Đại học Hạ Long

Bế Thị Thu Huyền*

**TS, Khoa Sư phạm - Trường Đại học Hạ Long*

Received: 9/2/2023; Accepted: 13/2/2023; Published: 15/5/2023

Abstract: *The article proposes measures to improve handwriting skills following the model for students majoring in Primary Education at Ha Long University, focusing on three main groups of measures: measures to overcome limitations of the program and learning materials; measures to improve professional qualifications with the teaching staff; measures to improve students' awareness and learning capacity.*

Keywords: *measures, skills, writing, primary education, students, pedagogical skills*

1. Đặt vấn đề

Để có thể tự tin đứng lớp, một trong những kỹ năng nghề nghiệp đặc thù, có vai trò rất quan trọng đối với người giáo viên tiểu học tương lai đó chính là kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học. Bởi vậy hoạt động rèn luyện kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học là hoạt động luôn được các trường đào tạo ngành Sư phạm chú trọng. Tuy nhiên, đây là một hoạt động đòi hỏi sự nỗ lực từ cả người dạy và người học. Để khắc phục những hạn chế, tồn tại trong hoạt động dạy và học kỹ năng này nhằm nâng cao kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học, cần có những biện pháp thiết thực và phù hợp.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học

Mẫu chữ viết trong trường tiểu học (gọi tắt là mẫu chữ tiểu học) là mẫu chữ được ban hành kèm theo Quyết định số 31/2002/QĐ-BGD&ĐT ngày 14 tháng 6 năm 2002 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc ban hành mẫu chữ viết trong trường tiểu học. Đối với người giáo viên tiểu học, kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học vô cùng quan trọng bởi: Đây là mẫu chữ bắt buộc phải sử dụng khi thực hiện các hoạt động giảng dạy và giáo dục ở bậc tiểu học. Giáo viên khi viết bảng hay nhận xét bài làm của học sinh đều phải sử dụng chữ viết theo mẫu chữ tiểu học. Đây là yêu cầu cơ bản đối với chữ viết mà các giáo viên tiểu học luôn cần có ý thức sử dụng trong thực tế dạy học để trở thành một thói quen của sự chín chu, cẩn thận, chuẩn mực của giáo viên, từ đó, học sinh có thể nhìn vào để học tập. Chữ viết theo mẫu chữ tiểu học là

phương tiện trực quan trong hoạt động giảng dạy kỹ năng viết chữ cho học sinh bậc tiểu học. Giáo viên tiểu học khi dạy kỹ năng viết chữ cho học sinh cần thực hiện hoạt động viết mẫu. Hoạt động viết mẫu cần đảm bảo đúng, chuẩn về kích thước, cấu tạo chữ cũng như quy trình viết chữ. Do đó, kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học đối với sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học cần đạt mức độ yêu cầu cao. Ngoài ra, viết được chữ theo đúng mẫu chữ tiểu học còn là mục tiêu cần đạt khi dạy kỹ năng viết chữ cho học sinh tiểu học. Việc nắm chắc kiến thức về chữ viết cũng như có kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học thành thạo sẽ giúp người giáo viên có những kinh nghiệm cần thiết trong hướng dẫn kỹ năng viết cho học sinh tiểu học. Bên cạnh hoạt động giảng dạy, người giáo viên tiểu học còn tham gia các hoạt động khác trong nhà trường cấp tiểu học như trực tiếp tham dự hoặc rèn chữ viết cho học sinh tiểu học tham gia cuộc thi viết chữ và trình bày đẹp các cấp. Do vậy, đối với sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học, việc nâng cao kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học vô cùng quan trọng và cần thiết.

2.2. Thực trạng chữ viết theo mẫu chữ tiểu học của sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học, Trường Đại học Hạ Long

Sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học ở Trường Đại học Hạ Long hiện nay được học kỹ năng viết chữ trong học phần *Tiểu học thực hành* với thời lượng tương đối eo hẹp. Tài liệu hiện được sử dụng chủ yếu nghiêng về lý thuyết, chưa xây dựng hệ thống bài tập thực hành hướng dẫn sinh viên luyện tập. Hiện nay, việc đào tạo theo học chế tín chỉ có nhiều thuận lợi cho sinh viên trong việc sắp xếp thời khóa biểu

học tập chính khoá của bản thân nhưng lại gây khó khăn với việc rèn nghề bởi sinh viên học tập phân tán nên phong trào luyện tập các kỹ năng nghiệp vụ theo nhóm, theo lớp không còn sôi nổi, tích cực như trước đây. Bên cạnh đó, một số sinh viên chưa nhận thức đầy đủ về vai trò, tầm quan trọng của kỹ năng nghề nghiệp nên chưa có ý thức tự giác, tích cực trong rèn nghề. Qua khảo sát, số lượng sinh viên tự giác dành thời gian luyện tập kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học trong suốt quá trình học chỉ chiếm 38%; số sinh viên chỉ luyện tập thường xuyên kỹ năng này khi học *Tiếng Việt thực hành* là 72%; và có tới 47% số sinh viên đã không còn luyện tập kỹ năng này khi học phần *Tiếng Việt thực hành* kết thúc. Trong số đó, tỉ lệ sinh viên có chữ viết đúng và đẹp rất thấp, chỉ chiếm 32%. Để đạt được kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học ở trình độ cao, có thể viết mẫu cho học sinh tiểu học, sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học cần có một lộ trình tập luyện kiên trì, tích cực dưới sự định hướng, cổ vũ và sự chỉ bảo nhiệt tình của giảng viên bộ môn thông qua những biện pháp tác động phù hợp.

2.3. Một số biện pháp nâng cao kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học, Trường Đại học Hạ Long

2.3.1. Nhóm biện pháp khắc phục hạn chế của chương trình, tài liệu giảng dạy kỹ năng viết chữ

Thứ nhất, cần tiến hành tích hợp giảng dạy kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học trong các nội dung dạy học và học phần có liên quan. Do thời lượng chương trình học chính khoá về kỹ năng viết chữ tương đối eo hẹp nên việc tích hợp giảng dạy kỹ năng này trong các nội dung và học phần có liên quan là rất cần thiết. Giảng viên có thể yêu cầu sinh viên làm bài tập thực hành khi học về các kỹ năng khác bằng mẫu chữ tiểu học, trình bày trên vở ô li. Ngoài ra, khi giảng dạy các học phần về phương pháp dạy học, giảng viên yêu cầu sinh viên tích cực luyện tập kỹ năng viết bảng và trình bày bảng, coi đó là yêu cầu bắt buộc và có sự sát sao đôn đốc, theo dõi và đánh giá thường xuyên của giảng viên.

Thứ hai, cần tăng cường tổ chức các buổi rèn nghiệp vụ sư phạm ngoài các buổi học chính khoá. Việc tổ chức các buổi học rèn luyện nghiệp vụ sư phạm ngoài giờ học chính khoá vô cùng thiết thực đối với sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học nói riêng, sinh viên các ngành Sư phạm nói chung. Việc này đòi hỏi Ban chủ nhiệm khoa phối hợp với giảng viên chủ nhiệm lớp lên kế hoạch và tăng cường đôn đốc,

theo dõi, nhắc nhở và hỗ trợ sinh viên khi cần.

Thứ ba, cần duy trì hoạt động viết luyện viết chữ theo mẫu chữ tiểu học của Câu lạc bộ Sinh viên Sư phạm, đặc biệt là Ban Nghiệp vụ Sư phạm. Hiện nay, khoa Sư phạm đã có Câu lạc bộ Sinh viên Sư phạm, tuy nhiên, hoạt động của câu lạc bộ chưa thực sự hiệu quả và có chiều sâu về mặt chuyên môn mà đang nghiêng nhiều về các hoạt động phong trào bề nổi.

Ngoài ra, cần duy trì và đổi mới cách thức tổ chức Hội thi Nghiệp vụ Sư phạm cấp khoa, cấp Trường. Cần lên kế hoạch tổ chức Hội thi Nghiệp vụ Sư phạm thường niên, có lộ trình dài hơi để tăng cường phong trào luyện tập các kỹ năng nghề nghiệp đối với sinh viên. Để thu hút được nhiều sinh viên tham gia luyện tập, cần phát động phong trào luyện tập ở từng lớp ngay từ đầu năm học; tổ chức Hội thi qua nhiều vòng: cấp tổ, cấp lớp, cấp khoa, cấp trường để lựa chọn những bạn xứng đáng vào vòng trong. Bên cạnh đó, cần cập nhật những đổi mới ở phổ thông hiện nay cũng như tiếp cận với những yêu cầu ngày càng cao của các trường quốc tế để đổi mới nội dung, cách thức tổ chức hội thi nhằm tạo sự mới mẻ, hấp dẫn và thu hút sinh viên hơn nữa.

2.3.2. Nhóm biện pháp nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ đối với đội ngũ giảng viên

Trước hết, giảng viên cần rèn kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học để có thể trực tiếp rèn nghề cho sinh viên. Giảng viên chỉ dạy lý thuyết mà không có kỹ năng thực tế sẽ rất khó có thể hướng dẫn sinh viên luyện tập kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học. Khi giảng viên là người trực tiếp trải qua quá trình luyện tập, họ mới có thể nắm bắt hết được những khó khăn mà người học phải trải qua, nắm bắt được quy trình luyện tập, có những kinh nghiệm thực tế mới có thể trở thành người đồng hành đáng tin cậy có thể hỗ trợ sinh viên tháo gỡ những khó khăn trong quá trình luyện tập.

Thứ hai, cần nghiên cứu, thiết kế hệ thống bài tập thực hành kỹ năng viết chữ. Hiện tại giáo trình và các tài liệu dạy học chưa có hệ thống bài tập thực hành. Vì vậy, việc nghiên cứu, thiết kế hệ thống bài tập thực hành kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học là rất cần thiết. Thời lượng học chính khoá hạn hẹp nên hệ thống bài tập thực hành từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp được giảng viên thiết kế giúp sinh viên

Thứ ba, cần tìm tòi, đổi mới phương pháp dạy học phù hợp với hoạt động rèn kỹ năng viết chữ. Vì dạy học kỹ năng viết chữ là dạy một kỹ năng, kiến thức lý thuyết chỉ mang tính chất nền tảng. Để hình

thành kỹ năng một cách chắc chắn, hiệu quả, giảng viên cần tích cực tìm tòi, đổi mới phương pháp dạy học, lựa chọn những phương pháp phù hợp với nội dung giảng dạy, kết hợp các ứng dụng của công nghệ thông tin, mạng xã hội,... nhằm tăng cường tính thực tế và tính hiệu quả của quá trình dạy học.

Thứ tư, nghiên cứu, thiết kế và tổ chức các hoạt động ngoại khóa về kỹ năng viết chữ cho Ban Nghiệp vụ Sư phạm trong Câu lạc bộ Sinh viên Sư phạm. Để hoạt động luyện tập kỹ năng viết chữ của Ban Nghiệp vụ Sư phạm không bị nhàm chán, tạo được sự kết nối cũng như tạo sức hút đối với các sinh viên trong khoa, cần nghiên cứu, thiết kế và tổ chức các hoạt động ngoại khóa về kỹ năng viết chữ. Mỗi kì học, giảng viên cùng với các thành viên câu lạc bộ cùng nghiên cứu lựa chọn một chủ đề cho hoạt động ngoại khóa (mà sản phẩm của hoạt động ngoại khóa cần thể hiện bằng mẫu chữ tiểu học) nhằm khuyến khích sinh viên luyện tập kỹ năng viết chữ cũng như tạo cơ hội cho các em được học hỏi lẫn nhau để cùng phát triển.

2.3.3. Nhóm biện pháp nâng cao ý thức và năng lực học tập của sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học

Trước hết, cần nâng cao nhận thức của sinh viên về vai trò, tầm quan trọng của kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học. Đây là việc làm có ý nghĩa quan trọng bởi khi sinh viên có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học, các em sẽ có tinh thần nghiêm túc, tự giác và nỗ lực hơn trong quá trình luyện tập. Ban chủ nhiệm khoa, các giáo viên chủ nhiệm kết hợp với Ban Nghiệp vụ Sư phạm nói riêng, Câu lạc bộ Sinh viên Sư phạm nói chung có các biện pháp truyền thông, phát động phong trào luyện tập; tuyên dương, giới thiệu những gương mặt tài năng trong Câu lạc bộ trên fanpage của Câu lạc bộ nhằm thu hút sự chú ý của đông đảo sinh viên trong khoa.

Ngoài ra, tăng cường hướng dẫn tự rèn kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học thông qua Cẩm nang viết chữ theo mẫu chữ tiểu học cho sinh viên sư phạm. Thông qua thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, nhóm giảng viên khoa Sư phạm, Trường Đại học Hạ Long đã biên soạn cuốn Cẩm nang viết chữ theo mẫu chữ tiểu học (dùng cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học). Đây là cuốn tài liệu được biên soạn dựa trên những kinh nghiệm thực tế mà các giảng viên đã trải qua: thực tế luyện tập để hình thành kỹ năng; thực tế nhiều năm giảng dạy học phần Tiếng Việt thực hành; thực tế hướng dẫn nhiều khóa sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học luyện tập kỹ

năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học; thực tế tham gia ra đề, đánh giá bài thi của sinh viên trong Hội thi Nghiệp vụ Sư phạm của Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Ninh trước kia, Trường Đại học Hạ Long hiện nay cũng như những đợt trải nghiệm thực tế tại các trường phổ thông,... Do vậy, cuốn tài liệu tập trung vào hướng dẫn sinh viên hình thành, rèn luyện và nâng cao kỹ năng thông qua các thủ thuật, kinh nghiệm viết chữ, hướng dẫn xây dựng kế hoạch luyện tập và xây dựng hệ thống bài tập thực hành từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, từ thấp đến cao,... nhằm hỗ trợ sinh viên trong quá trình tự luyện tập nâng cao kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học.

3. Kết luận

Ông cha ta từ xưa đã khẳng định “Nét chữ, nét người”, việc luyện kỹ năng viết chữ còn là một cách để hình thành và rèn luyện những phẩm chất tốt đẹp: kiên trì, nhẫn nại, chăm chỉ, cẩn thận và góp phần hình thành óc thẩm mỹ cho người học. Đối với sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học, bên cạnh việc học tập kiến thức, việc nâng cao kỹ năng nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu của nghề nghiệp là vô cùng quan trọng và cần thiết bởi đây là kỹ năng mà họ cần đạt tới mức độ yêu cầu cao, sử dụng thường xuyên trong các hoạt động viết và trình bày bảng trong giờ dạy; viết mẫu cho học sinh trong các tiết dạy học văn, tập viết; tham gia thi và hướng dẫn học sinh tiểu học tham dự các kì thi viết chữ và trình bày đẹp các cấp. Có thể khẳng định sự thành thạo kỹ năng này là một trong những tiêu chí để đánh giá năng lực nghề nghiệp của người giáo viên tiểu học. Bởi vậy, các khoa, các trường đào tạo sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học cần coi trọng hoạt động rèn nghề cho sinh viên và có những biện pháp thiết thực, hiệu quả nhằm nâng cao các kỹ năng nghề nghiệp cho các em, trong đó có kỹ năng viết chữ theo mẫu chữ tiểu học.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Lê A (2007), *Chữ viết và dạy chữ viết ở tiểu học*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [2]. Nguyễn Đình Chinh (1994), “*Nghiệp vụ sư phạm, vấn đề lớn của các trường sư phạm hiện nay*”, *Tạp chí Công tác khoa giáo*, số tháng 11.
- [3]. Trần Bá Hoàn (2000), “*Định hướng tích hợp đào tạo chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm trong các giáo trình đại học Sư phạm*”, *Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục*, số 11.
- [4]. Phạm Minh Hùng (2009), “*Rèn luyện kỹ năng sư phạm cho sinh viên sư phạm - thực trạng và giải pháp*”, *Tạp chí Giáo dục* số 2, tháng 4.